

Studenj 2019.

Izveštaj o provedbi vlastite procjene rizika i solventnosti s preporukama

SADRŽAJ

1. UVOD	2
1.1. KLJUČNA PODRUČJA ORSA NADZORNOG IZVJEŠĆA	2
1.2. REGULATIVA POVEZANA S ORSA PROCESOM.....	3
2. ANALIZA ORSA IZVJEŠĆA U HANFI	4
3. ORSA PROCES.....	8
3.1. INTERNA ORGANIZACIJA ORSA PROCESA	9
3.2. DOKUMENTACIJA POVEZANA S ORSA PROCESOM.....	9
3.3. IZVANREDNA ORSA	9
4. PROCJENA UKUPNIH POTREBA SOLVENTNOSTI (UPS).....	11
4.1. RAZLIKA UPS-a I SCR-a	16
4.2. DEFINIRANJE ANTICIPATIVNE PERSPEKTIVE.....	18
4.3. IDENTIFICIRANJE I UPRAVLJANJE RIZICIMA	19
4.4. METODE I PRETPOSTAVKE.....	21
4.5. MJERE UPRAVE NAKON IZRAĐENIH TESTOVA OTPORNOSTI NA STRES.....	25
5. RAZLIKA IZMEĐU PROFILA RIZIČNOSTI I PRETPOSTAVKI NA KOJIMA SE TEMELJI SCR.....	26
6. PROCJENA KONTINUIRANE USKLAĐENOSTI S REGULATORNIM KAPITALNIM ZAHTJEVIMA I ZAHTJEVIMA U VEZI S TEHNIČKIM PRIČUVAMA.....	30
6.1. IZRADA PROJEKCIJA	33
7. UKLJUČENOST UPRAVE, KLJUČNIH FUNKCIJA I ORSA REZULTATA U STRATEŠKO ODLUČIVANJE.....	35
8. ZAKLJUČAK	39
RJEČNIK	42

NADZOR I ANALIZA HANFE

Hanfa kroz objavu ovog izvještaja nastoji održati komunikaciju s društvima za osiguranje odnosno društvima za reosiguranje. Ovaj izvještaj opisuje analizu i nadzor u vezi s ORSA procesom, kroz koji Hanfa predstavlja svoje opservacije i procjene, kao i očekivanja u značajnim područjima. Navedene informacije podrška su i nadogradnja društvima u njihovom svakodnevnom poslovanju odnosno procesu vlastite procjene rizika i solventnosti.

1. UVOD

Vlastita procjena rizika i solventnosti (dalje u tekstu: ORSA) sastavni je dio sustava upravljanja rizicima društava za osiguranje i društava za reosiguranje te je povjerljiva interna procjena materijalnih i relevantnih rizika, primjerena prirodi, opsegu i složenosti poslovanja društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje i grupe osiguratelja (dalje u tekstu: društva). ORSA je proces procjene rizika kojima su društva izložena ili bi mogla biti izložena, povezana s trenutnim poslovnim planom i dostatnošću kapitalnih sredstava.

1.1. KLJUČNA PODRUČJA ORSA NADZORNOG IZVJEŠĆA

- 1) procjena ukupnih potreba solventnosti (dalje u tekstu: UPS) društva, uzimajući u obzir specifični profil rizičnosti, odobrena ograničenja dozvoljenih rizika te poslovnu strategiju društva,
- 2) procjena kontinuirane usklađenosti s regulatornim kapitalnim zahtjevima i zahtjevima u vezi s tehničkim pričuvama,
- 3) procjena značaja u kojemu profil rizičnosti društva, odstupa od pretpostavki na kojima se temelji potrebni solventni kapital.

LIMITIRANOST IZVJEŠTAJA

Ovaj se izvještaj prvenstveno odnosi na proces vlastite procjene rizika i solventnosti te na tri procjene koje trebaju biti implementirane. Ovaj se izvještaj ne odnosi na specifične kapitalne zahtjeve!

ORSA služi društvima pri donošenju poslovnih odluka, definiranju i redefiniranju poslovne strategije. ORSA procesom identificiraju se, procjenjuju i prate svi postojeći i potencijalni materijalno značajni rizici te se o njima izvještava uprava društva i ostale zainteresirane strane.

1.2. REGULATIVA POVEZANA S ORSA PROCESOM

U cilju unaprjeđenja ORSA procesa koji su društva dužna provoditi u skladu s odredbama Zakona o osiguranju (NN, br. 30/15, 112/18), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa), izdaje ovaj dokument u kojem je navedena analiza i preporuke za provedbu ORSA procesa i sastavljanje ORSA izvješća.

Društva su dužna prilikom provođenja svojeg ORSA procesa rukovoditi se odredbama Zakona i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 od 10. listopada 2014. o dopuni Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II), a kao dodatna pomoć trebaju se uzeti u obzir EIOPA-ine Smjernice o procjeni vlastitih rizika i solventnosti (EIOPA-BoS-14/259) te opći izvještaj i preporuke Hanfe koji slijede u nastavku.

Smjernice EIOPA-e koje se odnose na ORSA proces na pojedinačnoj razini, primjenjuju se na odgovarajući način i na grupnu ORSA-u.

2. ANALIZA ORSA IZVJEŠĆA U HANFI

ORSA proces je noviji segment anticipativnog pristupa rizicima. Zadatak Hanfe kao nadzornog tijela je ocijeniti kvalitetu dokumentacije ORSA-e, procijeniti jesu li društva prikladno procijenila svoje rizike i potrebe za solventnošću, s obzirom na prirodu, opseg i složenost rizika svojstvenih svojoj djelatnosti te sveukupno ocijeniti ORSA proces, uključujući ocjenu korištenih pretpostavki i metoda, rezultate i poduzete radnje nakon i za vrijeme provedbe pojedinih postupaka u okviru ORSA procesa.

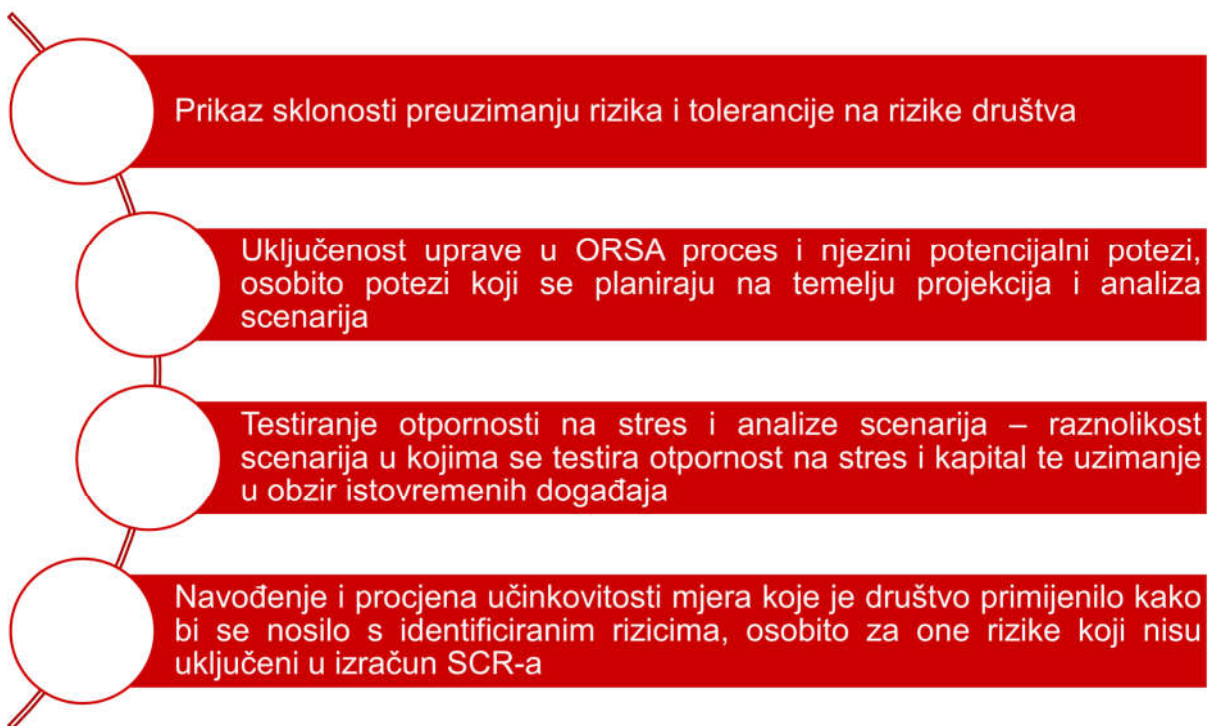
ORSA izvješće kojim društva izvještavaju o internom ORSA procesu, nema propisanu ni unaprijed zadanu strukturu. Društva samostalno, u zakonskom okviru i zadanim osnovnim elementima, sukladno svojim organizacijskim kapacitetima, formuliraju izvješće.

Hanfa je u protekle tri godine komunicirala s društvima u pogledu formalnog i suštinskog sadržaja ORSA izvješća kroz održavanje pojedinačnih sastanaka s društvima, izdavanje pisanih preporuka te provedbom drugih nadzornih aktivnosti u cilju unaprjeđenja ORSA procesa te sadržaja ORSA izvješća.

Na temelju rezultata trogodišnje analize ORSA izvješća Hanfa je, s obzirom na upute i preporuke koje je dala društvima u proteklim godinama, stekla uvjerenje o napretku ORSA procesa na razini tržišta.

Analizom ORSA izvješća utvrđeno je da postoje određena područja ORSA izvješća kod kojih su potrebna značajnija poboljšanja. Primjerice, značajan broj društava procjenu UPS-a temelji na istom izračunu kao i izračun potrebnog solventnog kapitala prema regulatornim zahtjevima (dalje u tekstu: SCR).

Kod većeg broja društava utvrđene su slabosti u sljedećim područjima odnosno područja za koja postoji značajan prostor za unaprjeđenje.

Poboljšanja su potrebna i kod prikazivanja materijalno značajnih rizika, osobito budućih, i povezanosti profila rizičnosti sa strategijom poslovanja društva.

Hanfa je utvrdila sljedeća najuspješnije implementirana područja:

Kod gotovo svih društava jasno se može uočiti značajan napredak u procesu u odnosu na ORSA izvješće za 2017. Većina društava uzela je u obzir upute i preporuke Hanfa koje su im izdane na sastancima i/ili kroz pisanu komunikaciju na temu ORSA procesa.

Po završetku analize zaprimljenih ORSA izvješća, Hanfa je održavala pojedinačne sastanke s predstavnicima svih društava.

Svrha sastanaka bila je sljedeća:

- detaljnije pojašnjenje vlastitog ORSA procesa i izvješća te poslovne strategije i modela poslovanja društva
- davanje uputa i preporuka s ciljem poboljšanja ORSA procesa i izvješća
- poticanje društava na aktivnije korištenje rezultata ORSA procesa u poslovnom odlučivanju i definiranju poslovne strategije

Društva su dobila priliku pojasniti dijelove ORSA procesa koji nisu bili jasno prikazani u ORSA izvješću, a Hanfa je dala svoj osvrt na dosadašnje postupanje te upute za buduća ORSA izvješća u svrhu nadogradnje ORSA procesa.

Nakon provedenih sastanaka, Hanfa svakom društvu šalje individualne preporuke koje se sastoje od sljedećeg:

- općenitog dijela u kojem je detaljno opisano što se očekuje od sadržaja ORSA izvješća
- posebnog osvrta na određene nedostatke ORSA izvješća za prethodnu godinu s preporukama za poboljšanje

Svrha je održanih sastanaka i davanja uputa i preporuka njihova implementacija s ciljem kontinuiranog unaprjeđenja procesa i povećanja kvalitete ORSA izvješća.

3. ORSA PROCES

U sklopu ORSA procesa od društava se očekuje sljedeće:

- redovito i dosljedno, a najmanje jednom godišnje, provoditi ORSA proces za procjenu adekvatnosti sustava upravljanja rizicima te trenutačne i procijenjene buduće pozicije solventnosti,
- interno dokumentirati proces i rezultate procjene,
- dostaviti ORSA nadzorno izvješće Hanfi, barem jednom godišnje, a po potrebi i češće (izvanredno ORSA nadzorno izvješće).

Osim navedenog, bitna je stavka ORSA izvješća prezentiranje uloge uprave u ORSA-i kroz utvrđivanje postupaka s odgovarajućim primjenjivim tehnikama prilagođenim organizaciji i sustavu upravljanja te prirodi, opsegu i složenosti rizika društva, kao i preispitivanje dobivenih rezultata. Uprava društva treba imati svijest o svim značajnim rizicima kojima je društvo izloženo ili može biti izloženo, neovisno o tome jesu li ti rizici obuhvaćeni izračunom potrebnog solventnog kapitala i jesu li mjerljivi.

Uz upravu društva ključne funkcije također imaju važnu ulogu u procesu. Osim što sudjeluju u izradi ORSA izvješća, ključne funkcije bitne su za:

- procjenu kontinuirane usklađenosti s regulatornim kapitalnim zahtjevima,
- procjenu kontinuirane usklađenosti sa zahtjevima za tehničke pričuve,
- cjelokupan proces upravljanja rizicima.

Ovlasti i odgovornosti ključnih funkcija trebaju biti jasno navedene u ORSA izvješću.

Jedna od bitnih stavki ORSA procesa je izrada poslovne strategije i uzimanje u obzir rezultata ORSA procesa. Unutar ORSA izvješća društva trebaju navesti rezultate ORSA procesa na temelju kojeg su donijeli strateške odluke.

Kada je ORSA proces kvalitetno integriran unutar društva, tada on usmjerava društvo na poslovno planiranje. Hanfa ističe značaj preuzimanja odgovornosti uprave za ORSA proces te aktivno sudjelovanje u njemu. Aktivno sudjelovanje uprave podrazumijeva odlučivanje o primjerenim metodama za testiranje otpornosti na stres, odobravanje profila rizičnosti društva, izradu dugoročnih projekcija, pojašnjenje potrebnih mjera i kritički pregled rezultata procjene.

ORSA nije samo još jedno izvješće u nizu,
ORSA je proces!
Ne postoje dva identična izvješća jer je ORSA
proces jedinstven i specifičan za svako
društvo.

3.1. INTERNA ORGANIZACIJA ORSA PROCESA

ANALIZA HANFE

Analiza dosadašnjih ORSA izvješća pokazala je da je kod većine društava ključna funkcija upravljanja rizicima zadužena za koordiniranje ORSA procesa i izradu izvješća.

Hanfa je mišljenja da je prikladno da je jedna funkcija zadužena za koordiniranje ORSA procesa. Međutim, ako je jedna funkcija odgovorna za koordinaciju, to ne znači da je jedina odgovorna za ORSA proces.

Društva svojim internim politikama i procedurama određuju najprimjerenije vrijeme za izradu ORSA izvješća, uzimajući pritom u obzir poslovni model i strategiju poslovanja. Međutim, istovremeno je potrebno pridržavati se dosljedne primjene takve odluke. Iz tog razloga Hanfa podržava izradu ORSA izvješća i provedbu ORSA procesa sredinom ili krajem kalendarske godine, ali i u drugo vrijeme ako to okolnosti zahtijevaju.

3.2. DOKUMENTACIJA POVEZANA S ORSA PROCESOM

ANALIZA HANFE

U ORSA procesu društva su dužna izraditi sljedeću dokumentaciju:

- politiku ORSA-e,
- zapisnik o svakoj ORSA-i,
- interno izvješće o svakoj ORSA-i
- nadzorno izvješće o ORSA-i.

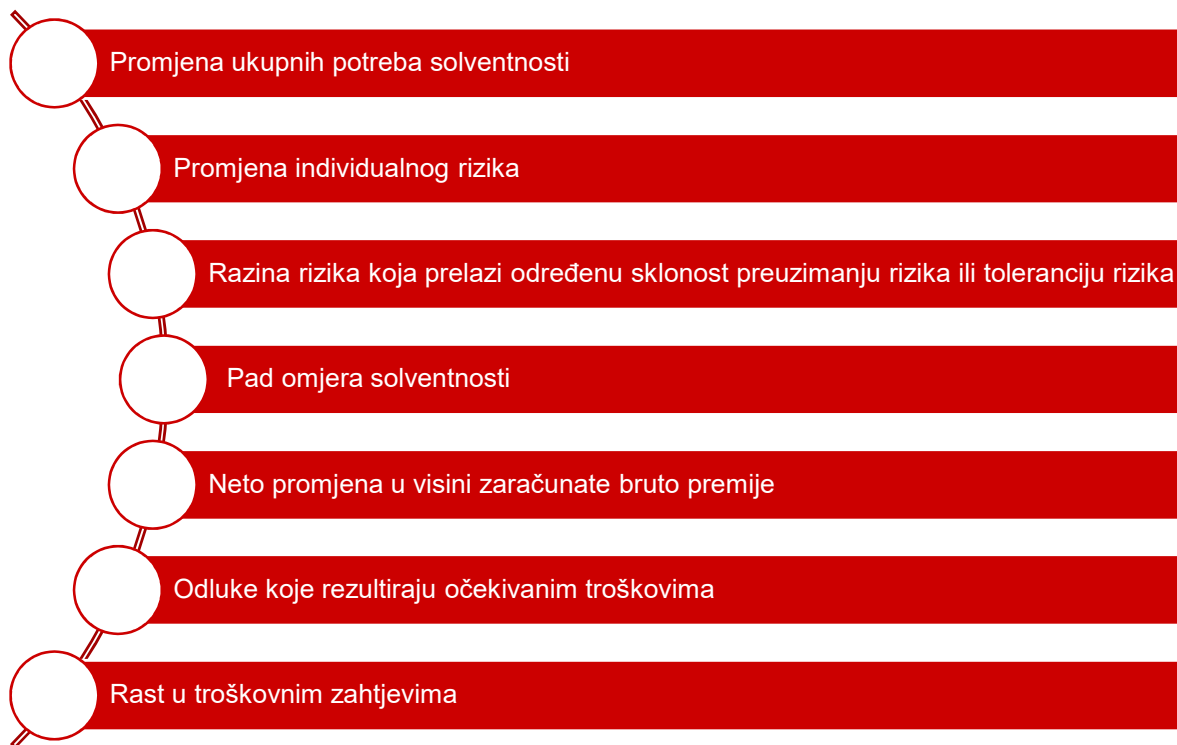
3.3. IZVANREDNA ORSA

Zakonom o osiguranju navedeno je kako je ORSA-u potrebno provesti najmanje jednom godišnje te ponovno u slučaju materijalnih promjena u rizicima kojima su društva izložena ili mogu biti izložena. Hanfa je mišljenja da je prikladno definirati što su materijalne promjene unutar rizika kojima su društva izložena ili mogu biti izložena, a koje zahtijevaju izradu novog ORSA izvješća. Na taj način društva će jednostavnije definirati kada je potrebno izraditi novu procjenu odnosno ORSA izvješće. Također, Hanfa smatra prikladnim odrediti kvalitativni i kvantitativni pristup kod procjene jesu li nastupile materijalne promjene. Stoga, ORSA bi trebala sadržavati informaciju o tome tko i kada donosi odluku o izvođenju nove procjene.

ANALIZA HANFE

U dosadašnjoj provedbi ORSA izvješća nije bilo primjera provedbe izvanredne ORSA-e.

U nastavku Hanfa navodi primjere potencijalnih promjena zbog kojih može doći do nove procjene. Promjena označava kvantitativni iznos/postotak kao jedan od kriterija za izradu nove procjene. Društvo treba samostalno odrediti koliki će biti iznos/postotak promjene zbog koje će doći do nove procjene ovisno o profilu rizičnosti, kompleksnosti poslovanja društva i značajnosti utjecaja pojedinih rizika na kapitalni zahtjev.

U nastavku su navedene dodatne okolnosti koje mogu dovesti do nove procjene:

- spajanje, pripajanje i akvizicije
- prijenos portfelja
- donošenje odluka povezanih s vanjskim faktorima poput pada dionica, prijevara, prirodnih katastrofa, pada kamatnih stopa ili reputacijske štete
- događaji koji imaju materijalan utjecaj na vlastita sredstva
- uvođenje novih proizvoda
- izlazak na novo tržište.

Nova procjena ne znači nužno izradu novog kompletnog ORSA izvješća, posebno kada se radi o izvanrednim okolnostima na koje je potrebno brzo reagirati. S obzirom na to da se nova procjena uzima u obzir kod strateškog odlučivanja, takva procjena treba sadržavati sve što je potrebno kako bi se učinila korisnom za donošenje odluka i opisivanje promjene i njezinih efekata na jasan i eksplicitan način.

4. PROCJENA UKUPNIH POTREBA SOLVENTNOSTI (UPS)

Svrha procjene ukupnih potreba solventnosti podrazumijeva svjesnost uprave društva o kapitalu koji je potreban za nesmetano poslovanje u skladu s profilom rizičnosti, tolerancijom rizika i poslovnom strategijom društva.

Uprava odlučuje na koji način će navedena procjena biti provedena.

UPS predstavlja ključno područje ORSA procesa te prvu od triju procjena unutar ORSA-e. Vlastita procjena društva, uzimajući u obzir buduću strategiju zasnovanu na profilu rizičnosti UPS-a, neovisna je od izračuna SCR-a. Procjena može biti napravljena na drugačijoj osnovi ocjenjivanja nego što su osnove prema pravilima Solventnosti II i može koristiti drugačije pretpostavke odnosno tehnike ili metode.

UPS treba uključiti minimalno sljedeće:

- potrebni kapital koji se odnosi na značajne rizike (uzimajući u obzir identificirani profil rizičnosti kroz osnovni scenarij i projekcije)
- vlastita sredstva (izvor, kvaliteta i struktura kroz osnovni scenarij i projekcije)
- utjecaj upotrebe drugačijih vrednovanja (ako je primjenjivo).

Prije provođenja UPS-a potrebno je procijeniti rizik. Procjena rizika sastoji se od tri dijela:

- identifikacije rizika
- procjene materijalnosti rizika
- određivanja strategije smanjenja rizika.

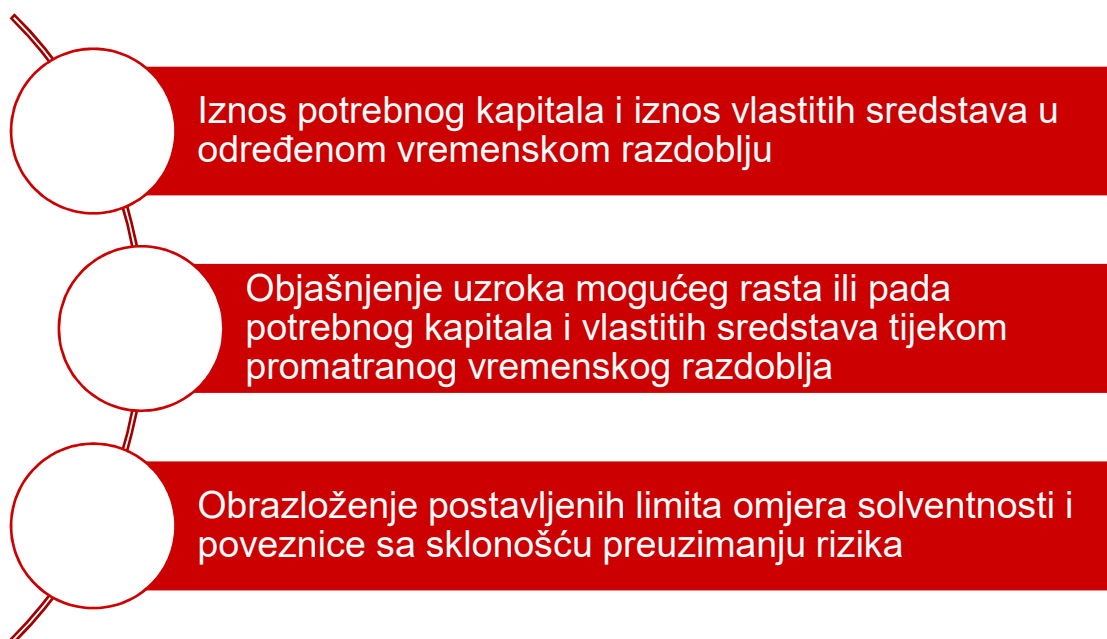
Društva trebaju identificirati sve materijalne rizike kojima su izložena ili mogu biti izložena, uključujući rizike koji nisu pokriveni regulatornim kapitalnim zahtjevima, kao i buduće rizike odnosno rizike u nastajanju. U tu svrhu treba prikladno uzeti u obzir poslovnu strategiju i poslovni model, unutarnje i vanjsko okruženje društva te postojeće i moguće nove događaje.

Procjena materijalnosti identificiranih rizika treba uključivati sljedeće:

- kriterije korištene pri procjeni materijalnosti
- procjenu vjerojatnosti i utjecaja identificiranih rizika
- procjenu „kvantitativnih“ i „kvalitativnih“ rizika
- tolerancije i limite rizika.

Društva mogu koristiti određene tehnike za smanjenje rizika kako bi umanjila bruto izloženost nekim rizicima. Rezultat procjene rizika u ORSA izvješću obuhvaća i bruto i neto izloženost rizicima, ali se kao ključni ulazni podaci za UPS uzimaju neto izloženosti. Društva trebaju prepoznati rizike koji proizlaze iz korištenih tehnika za smanjenje rizika.

Također, UPS treba sadržavati sljedeće:

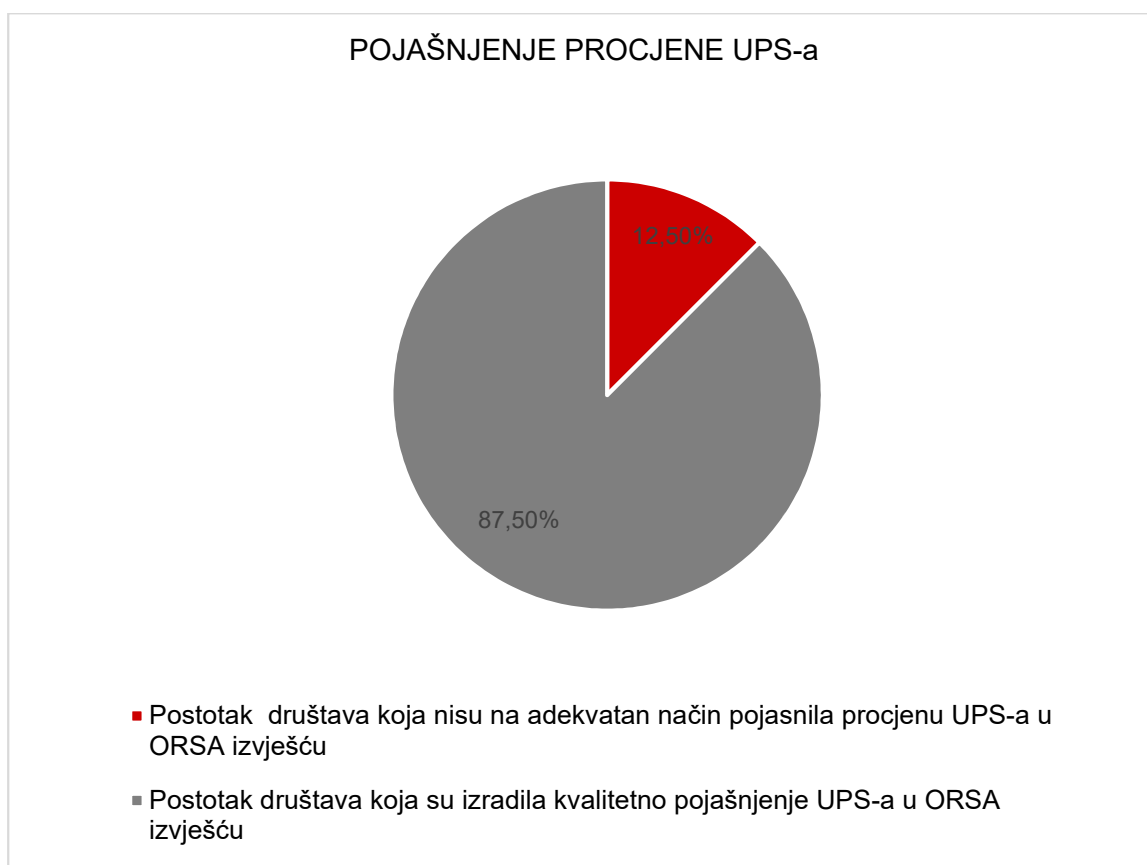

ANALIZA HANFE

Analiza ORSA izvješća pokazala je da dva društva (12,5 % svih društava) nisu na adekvatan način pojasnila procjenu UPS-a (grafikon 1.). Naime, iako društva rade procjenu UPS-a, kod pojedinih društava vidljivo je da procjena UPS-a nije u zadovoljavajućoj mjeri pojašnjena.

Također, Hanfa je uočila da društva često ne rade procjenu UPS-a na osnovi profila rizičnosti već na temelju izračuna SCR-a, zbog čega se postavlja pitanje je li uprava društva na adekvatan način uključena u ORSA proces.

Grafikon 1.

PREPORUKE HANFE

Preporuka Hanfe je da društva uz kvantitativne podatke (iznose i postotke) navedu i kvalitativno pojašnjenje procjene UPS-a.

U slučaju kada društva koriste dodatne pretpostavke kod izračuna UPS-a, preporuka je da one budu detaljno objašnjene te da društva navedu razloge zbog kojih su ih uveli u izračun.

Ako društva za pojedine rizike kao temelj koriste statističko kretanje, razgovor sa stručnjacima ili druge alternativne metode, njih potrebno dodatno pojasniti i izraditi jasne izračune.

Preporuka je da društva izrade detaljnu analizu modula svakog rizika te da grafički prikažu strukturu najznačajnijih modula rizika.

Procjena UPS-a nije i ne bi trebala biti identična izračunu SCR-a zasnovanog na standardnoj formuli ili internom modelu.

Uz potreban interni kapital odnosno UPS, društva trebaju definirati i vlastita sredstva.

U nastavku se navode preporuke kod definiranja vlastitih sredstava:

Kod rizika koji nisu pokriveni vlastitim sredstvima, društva trebaju navesti druga sredstva kojima će pokriti identificirane rizike i osigurati da ta sredstva budu dostupna, učinkovita i dostatna.

Primjeri takvih sredstava mogu biti sljedeći:

- prikladan plan likvidnosti za smanjenje rizika likvidnosti
- postojanje rezervnih instalacija u području IT-a u slučaju operativnog rizika
- prikladna politika upravljanja imovinom i obvezama (ALM) zbog određenih neusklađenosti imovine i obveza.

4.1. RAZLIKA UPS-a I SCR-a

Kod određivanja potrebnog internog kapitala, ako društva definiraju da je UPS definiran kao traženi kapital za stalnu potrebu pokrivenosti SCR-a, odnosno ako je UPS jednak SCR-u, društva trebaju navesti razloge i opravdanost pojasniti u ORSA izvješću.

U nastavku Hanfa navodi koje su bitne razlike UPS-a i SCR-a:

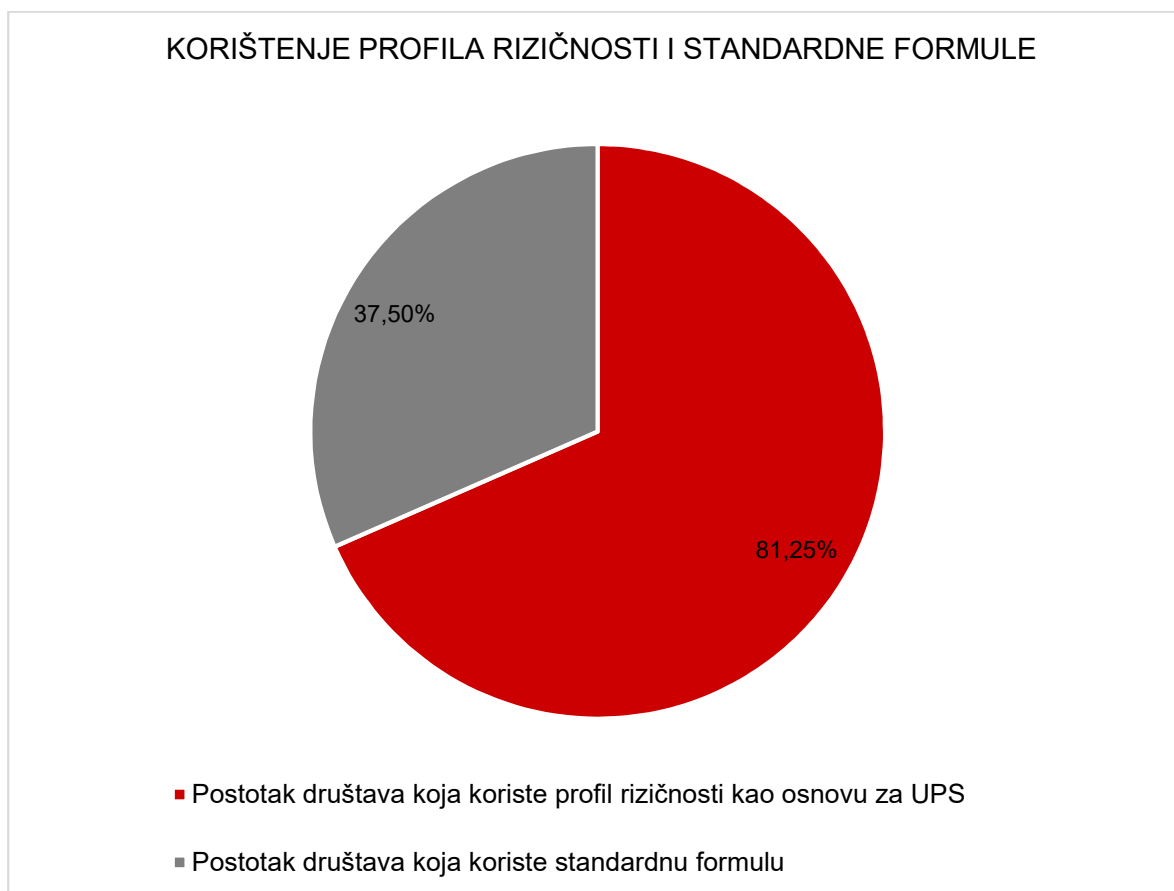
- UPS obuhvaća sve materijalne rizike društva
- UPS obuhvaća profil rizičnosti društva koji ne treba biti povezan sa standardnom formulom
- UPS je kalibriran na osnovi tolerancije rizika društva, koja može biti različita od mjera rizika sa 99,5 % intervala koji se koristi kod izračuna SCR-a
- UPS treba obuhvatiti vremensko razdoblje koje je prikladno u svjetlu poslovnog plana i strategije društva i može biti duže od 12 mjeseci
- UPS se može temeljiti na različitim vrijednostima od onih specificiranih u regulativi Solventnosti II, primjerice, ograničenja ugovora i krivulja diskontiranja.

ANALIZA HANFE

Analiza ORSA izvješća pokazala je da društva navode da vlastiti UPS zasnivaju na profilu rizičnosti, toleranciji rizika i poslovnoj strategiji. Međutim, tri društva (18,75 % svih društava) ne koriste vlastiti profil rizičnosti kao polaznu točku za izračun UPS-a (grafikon 2.).

Nadalje, šest društava (37,5 % svih društava) navodi da koriste standardnu formulu za izračun ukupnih potreba solventnosti (grafikon 2.).

Grafikon 2.

PREPORUKA HANFE

Društva ne bi trebala izjednačiti UPS s izračunom SCR-a korištenim na temelju standardne formule. Ako društva navode da je UPS uglavnom dosljedan SCR-u, preporuka je da takav zaključak potkrijepe analizom profila rizičnosti, tolerancijom rizika i poslovnom strategijom.

Ako društva koriste izračun SCR-a, a ne vlastiti profil rizičnosti kao polaznu točku, postoji mogućnost da neće identificirati i na odgovarajući način obuhvatiti sve rizike kojima su izložena te da procjena solventnosti neće odgovarati njihovim stvarnim potrebama solventnosti.

4.2. DEFINIRANJE ANTICIPATIVNE PERSPEKTIVE

Društva trebaju osigurati da procjena UPS-a bude anticipativna sa srednjoročnom ili dugoročnom perspektivom.

ANALIZA HANFE

Analiza ORSA izvješća pokazala je da sva društva koriste razdoblje poslovnog planiranja u trajanju od tri do pet godina. Međutim, četiri društva (25 % svih društava) trebaju u većoj mjeri uvesti anticipativni pristup. Navedeno podrazumijeva detaljnija pojašnjenja i primjenu anticipativnog pristupa kroz cijelo ORSA izvješće.

Hanfa je mišljenja da je period od barem tri godine nužan kako bi procjena bila dovoljno anticipativna.

PREPORUKA HANFE

Za društva koja obavljaju poslove životnih osiguranja s tradicionalnim proizvodima preporuka je da svoju procjenu baziraju na razdoblju od pet godina.

Kako bi procjena bila primjerena, društva trebaju uzeti u obzir i rizike koji se razvijaju, rizike u nastajanju i nove relevantne rizike.

4.3. IDENTIFICIRANJE I UPRAVLJANJE RIZICIMA

U sklopu ORSA izvješća društva trebaju izraditi kvantifikaciju kapitalnih potreba i kvalitativan opis pojašnjenja materijalnih rizika bez obzira na to mogu li se rizici kvantificirati ili ne.

ANALIZA HANFE

Analiza ORSA izvješća pokazala je da društva navode da su kroz procjenu UPS-a identificirala rizike drugačije od onih koji su uključeni u izračun SCR-a, primjerice rizik likvidnosti i reputacijski rizik. Međutim, Hanfa je uočila da dva društva (12,5 % svih društava) nemaju na adekvatan način opisane identificirane rizike koji nisu obuhvaćeni standardnom formulom.

Nadalje, analiza ORSA izvješća pokazala je da je kod 11 društava (68,75 % svih društava) potrebno poboljšanje u dijelu opisa načina praćenja i upravljanja rizicima.

PREPORUKE HANFE

Hanfa očekuje da društva opišu na koji način upravljaju rizicima koji nisu kvantificirani unutar UPS-a te da ih uključe u izradu testova otpornosti na stres.

Hanfa je mišljenja da bi društva trebala uzeti u obzir relevantne rizike koji mogu uključivati različite aspekte koji se odnose na održivost, primjerice fizičke rizike i prijelazne rizike povezane s klimatskim promjenama.

Fizički rizik označava fizičku štetu koja nastaje uslijed klimatskih promjena, primjerice štetu na imovini zbog poplave. Tranzicijski rizici označavaju rizike koji su povezani s prelaskom u zajednicu s niskim udjelom ugljika. Tranzicijskim se rizicima može upravljati novim zakonima i propisima, poreznim promjenama ili promjenama u ponašanju potrošača i društava.

Rizici koji se odnose na održivost su rizici povezani s pitanjima zaštite okoliša, socijalnim pitanjima i pitanjima korporativnog upravljanja. Oni utječu i na druge rizike kojima su društva izložena, poput tržišnog rizika, osigurateljnog rizika i rizika druge ugovorne strane.

PREPORUKE HANFE

Važnost rizika održivosti za ORSA proces može varirati između različitih društava, ovisno o njihovom poslovnom modelu. Kod društva koja se bave životnim osiguranjem rizik održivosti može se odnositi na rizik smanjenja vrijednosti uložene imovine, dok se kod društva za neživotno osiguranje može odnositi na štetu koja se može pripisati klimatskim promjenama i prirodnim katastrofama.

Osim rizika povezanih s klimatskim promjenama, potrebno je opisati način praćenja i upravljanja kibernetičkim rizikom i rizicima povezanim s tehnologijama i digitalizacijom.

U nastavku Hanfa navodi obrazloženje u pogledu načina na koji se mogu određivati materijalno značajni rizici:

- reinvestiranje imovine
- promjena pokrića za reosiguranje
- promjena u ponudi proizvoda
- politika dividendi
- dodatan kapital uplaćen od strane vlasnika.

4.4. METODE I PRETPOSTAVKE

Društva trebaju u sklopu ORSA izvješća razviti vlastiti proces s prikladnim i adekvatnim tehnikama, po mjeri organizacijske strukture i sustava upravljanja rizicima te uzeti u obzir prirodu, opseg i složenost rizika svojstvenih poslovanju društva. Također je bitno da društva identificirane rizike uklope u raznolike testove otpornosti na stres i analize scenarija kako bi se osigurala primjerena osnova za procjenu UPS-a.

Društva bi trebala koristiti sljedeće metodologije:

- analize scenarija
- testove otpornosti na stres
- testove osjetljivosti
- obrnute testove otpornosti na stres.

U vezi s testiranjem otpornosti na stres (uključujući i obrnuto testiranje otpornosti na stres) i analizama scenarija očekuje se da:

- procjena UPS-a bude prikladna s obzirom na rezultate dobivene testiranjem otpornosti na stres
- primijenjeno testiranje otpornosti na stres odražava sklonost preuzimanju rizika društva
- primijenjene metode na odgovarajući način uzmu u obzir realizaciju događaja koji se zbivaju istovremeno
- potezi uprave koji se navode kao potencijalne mjere s obzirom na rezultate dobivene testiranjem otpornosti na stres budu realni
- parametri budu izračunati na temelju ažuriranih podataka
- testiranje otpornosti na stres i analize scenarija koje društva primjenjuju zaista odgovaraju profilu rizičnosti društva, kao i njegovom položaju solventnosti
- društva na odgovarajući način uzmu u obzir rezultate dobivene testiranjem otpornosti na stres, na temelju njih poduzimaju potrebne mjere te ih uključuju u poslovnu strategiju i buduće poslovanje.

Preporuka je da scenariji testiranja otpornosti na stres i njihovi rezultati smisleno prikažu profil rizičnosti, osobito u odnosu na materijalne rizike, kako postojeće tako i one u nastajanju.

ANALIZA HANFE

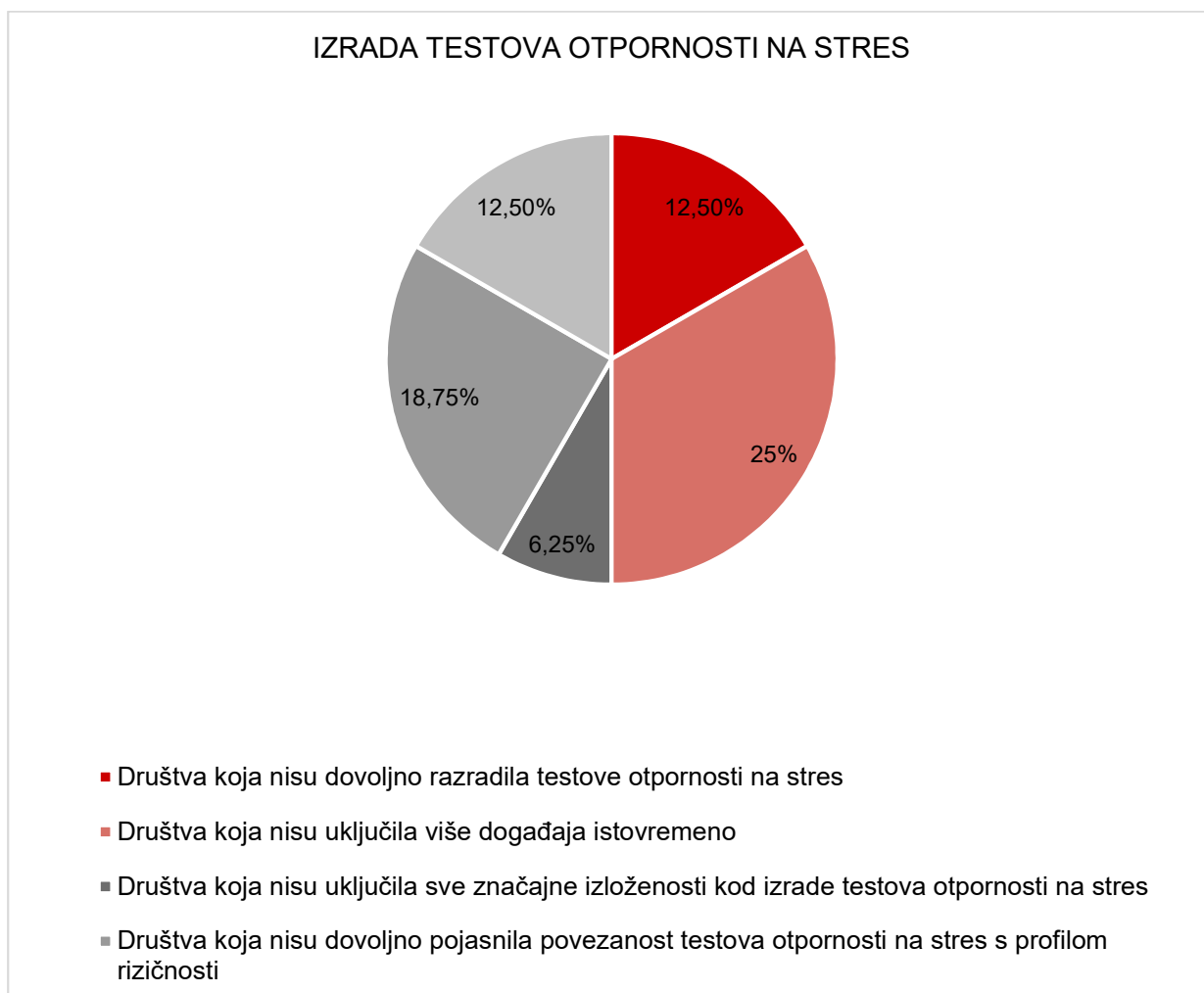
Analiza ORSA izvješća pokazala je da pojedina društva kod procjene UPS-a koriste metode i pretpostavke različite od onih korištenih u izračunu SCR-a, primjerice kod procjene operativnog rizika.

Također, društva koriste testove otpornosti na stres i analize scenarija za procjenu UPS-a, dok je mali broj društva razvio vlastitu metodu za izračun UPS-a.

Analiza je pokazala da većina društava treba doraditi izradu testova otpornosti na stres, analiza scenarija i obrnutog testiranja (grafikon 3.). U nastavku su navedeni rezultati:

- dva društva (12,5 % svih društava) nisu dovoljno detaljno razradila provedbu testova otpornosti na stres na temelju izračuna adekvatnosti internog kapitala
- četiri društva (25 % svih društava) nisu uključila više događaja istovremeno kod izrade testova otpornosti na stres
- jedno društvo nije na adekvatan način uključilo sve značajne izloženosti,
- tri društva (18,75 % svih društava) nisu dovoljno pojasnila povezanost testova otpornosti na stres s profilom rizičnosti društva
- dva društva (12,5 % svih društava) nisu provela obrnuti test otpornosti na stres koji rezultira omjerom solventnosti manjim od 100 %.

Grafikon 3.

PREPORUKE HANFE

S obzirom na to da društva trebaju uzeti u obzir vlastiti profil rizičnosti, toleranciju rizika i poslovnu strategiju, Hanfa potiče razvoj i korištenje vlastitih metoda i pretpostavki .

U nastavku Hanfa navodi primjere metoda za procjenu UPS-a:

- korištenje kvalitativne i kvantitativne procjene kao baze za određivanje koliko je kapitala potrebno za pokrivanje rizika društva
- modificiranje pretpostavki i metoda izračuna SCR-a na temelju specifičnog profila rizičnosti društva, tolerancije rizika i poslovne strategije
- dizajniranje vlastitog modela za rizike društva.

Prvi korak kod procjene UPS-a je kvalitativna procjena najznačajnijih materijalnih rizika, dok drugi korak predstavlja uzimanje u obzir vlastitog profila rizičnosti i principa proporcionalnosti kako bi metode bile u skladu s prirodom, opsegom i kompleksnosti poslovanja. Primjerice, društva s kompleksnijim profilom rizičnosti mogu koristiti naprednije metode.

U mnogim slučajevima bilo je teško odrediti način na koji društva koriste testove otpornosti na stres za procjenu UPS-a. Naime, kod pojedinih društava uočeno je da nedostaje kvalitativan opis kako i koliko često se provode testovi otpornosti na stres, pojašnjenje povezanosti s procjenom UPS-a i profilom rizičnosti. Kako bi društva osigurala adekvatnu bazu za procjenu UPS-a, potrebno je odrediti varijable koje će biti uključene u testove otpornosti na stres i analize scenarija kako bi se osiguralo da je poslovni plan unutar granica sklonosti preuzimanju rizika i tolerancije rizika.

Hanfa je mišljenja da testovi otpornosti na stres i analize scenarija trebaju uzeti u obzir neočekivane, ali moguće događaje, te da se na stres trebaju testirati najrelevantniji rizici društva. Društva mogu koristiti testove otpornosti na stres i analize scenarija kako bi se osiguralo da poslovni plan bude unutar utvrđene sklonosti preuzimanju rizika i tolerancije rizika.

Testovi otpornosti na stres i analize scenarija trebaju reflektirati kompleksnost profila rizičnosti te iz tog razloga mogu varirati između različitih društava.

Testovi otpornosti na stres bi se trebali koristiti za određivanje sveukupnih kapitalnih potreba društva. Kada se odabiru scenariji testova otpornosti na stres potrebno je uzeti u obzir sljedeće kriterije:

- korišteni testovi otpornosti na stres trebaju biti povezani s profilom rizičnosti društva uzimajući u obzir sklonost preuzimanju rizika
- potrebno je uzeti u obzir realizaciju više većih događaja u isto vrijeme
- trebaju biti obuhvaćeni budući koraci uprave.

Preporuka je Hanfe da društva koriste testove otpornosti na stres ili analize scenarija koji će predstavljati izazov za poziciju solventnosti društva identificirajući ključne slabosti rizika i drugih bitnih varijabli. Hanfa također preporučuje da društva koriste različite vrste testova otpornosti na stres i obrnutih testova otpornosti na stres uzimajući u obzir izvanredne scenarije, vjerojatne scenarije te scenarije u nastajanju.

U nastavku Hanfa navodi primjere dodatnih testova otpornosti na stres i analiza scenarija koje društva moraju u ovisnosti od svog portfelja izraditi:

- izrada stres testa propasti jednog od povezanih društva
- scenarij uvođenja eura kao službene valute
- scenariji povezani s portfeljem životnog osiguranja
- testiranje otpornosti na stres za rizik likvidnosti.

4.5. MJERE UPRAVE NAKON IZRAĐENIH TESTOVA OTPORNOSTI NA STRES

Nakon izrađenih stres testova, analiza scenarija i testova osjetljivosti preporuka je da društva također navedu mjere upravljanja za svaki scenarij koji je izvediv, odnosno, koji se može dogoditi u sklopu unutarnjih procesa društva i tržišnih uvjeta.

ANALIZA HANFE

U dosadašnjoj analizi ORSA izvješća uočeno je da većina društava ne navodi mjere uprave u sklopu testiranja otpornosti na stres ili te mjere nisu u dovoljnoj mjeri pojašnjene.

Naime, kod 11 društava (68,75 % svih društava) uočeno je da nisu na adekvatan način navedene mjere uprave i učinkovitost tih mjera u vezi s testovima otpornosti na stres, analizama scenarija i obrnutim testiranjem.

PREPORUKE HANFE

U nastavku Hanfa navodi preporuke društvima na koji način mogu izraditi adekvatne i odgovarajuće mjere uprave za testove koje provode:

- Preporuka Hanfe je da društva nakon svakog testiranja navedu odgovarajuće mjere uprave te da ih pojasne
- Mjere uprave u vezi s testiranjem trebaju uključivati jasne i konkretne aktivnosti uprave
- Društva trebaju navesti mjere koje su u mogućnosti primijeniti ukoliko dođe do nepovoljnih scenarija

5. RAZLIKA IZMEĐU PROFILA RIZIČNOSTI I PRETPOSTAVKI NA KOJIMA SE TEMELJI SCR

Svrha utvrđivanja i procjene razlika između vlastitog profila rizičnosti društva i pretpostavki na kojima se temelji izračun SCR-a kroz standardnu formulu ili interni model jest poboljšanje razumijevanja društva o vlastitim rizicima.

Cilj je ORSA-e produbljeno razumijevanje profila rizičnosti društva iz perspektive trajne održivosti. Ako društva procjenjuju da standardna formula u potpunosti odgovara njihovom profilu rizičnosti, tada posebnu pozornost treba skrenuti na to da takva tvrdnja treba biti prikladno argumentirana (u ORSA izvješću nije dovoljno samo navesti tvrdnju, već je potrebno obrazložiti takav zaključak društva).

Potrebno je naglasiti da u slučaju kada društva navode da određene pretpostavke na kojima se temelji standardna formula nisu relevantne za njihov profil rizičnosti, to ne mora podrazumijevati uspostavljanje internog modela. Stoga UPS ne služi nužno razvoju internog modela, već služi društvima kako bi što bolje upravljala rizicima koje smatraju značajnima te da bi na temelju toga razvijala svoju strategiju i unaprijed se pripremila za moguće buduće rizike i opasnosti.

Društva trebaju uzeti u obzir sve značajne materijalne rizike koji se mogu kvantificirati i koji su obuhvaćeni standardnom formulom za izračun SCR-a uzimajući u obzir profil rizičnosti društva!

Bitno je napomenuti da je standardna formula temeljena na hipotetskom i prosječnom europskom društvu te iz tog razloga Hanfa očekuje da društva odstupaju od pretpostavki na kojima je temeljena standardna formula. Vlastita procjena društva u sklopu ORSA procesa mora rezultirati razumijevanjem društva je li odstupanje značajno ili ne. Takva procjena pomaže društvima da definiraju prikladne poglede na izračun vlastitih potreba solventnosti.

Hanfa je primijetila slučajeve prekomjernog oslanjanja na standardnu formulu kod izračuna sveukupnih potreba solventnosti te iz navedenog razloga smatra neprikladnim takvo postupanje u sklopu ORSA procesa.

Ključno je razumjeti na koji se način specifičan profil rizičnosti razlikuje od pretpostavki na kojima se temelji standardna formula.

Hanfa ističe da je potrebno poboljšati kvalitetu procjene značaja razlike profila rizičnosti od pretpostavki na kojima se temelji potrebni solventni kapital prema standardnoj formuli.

ANALIZA HANFE

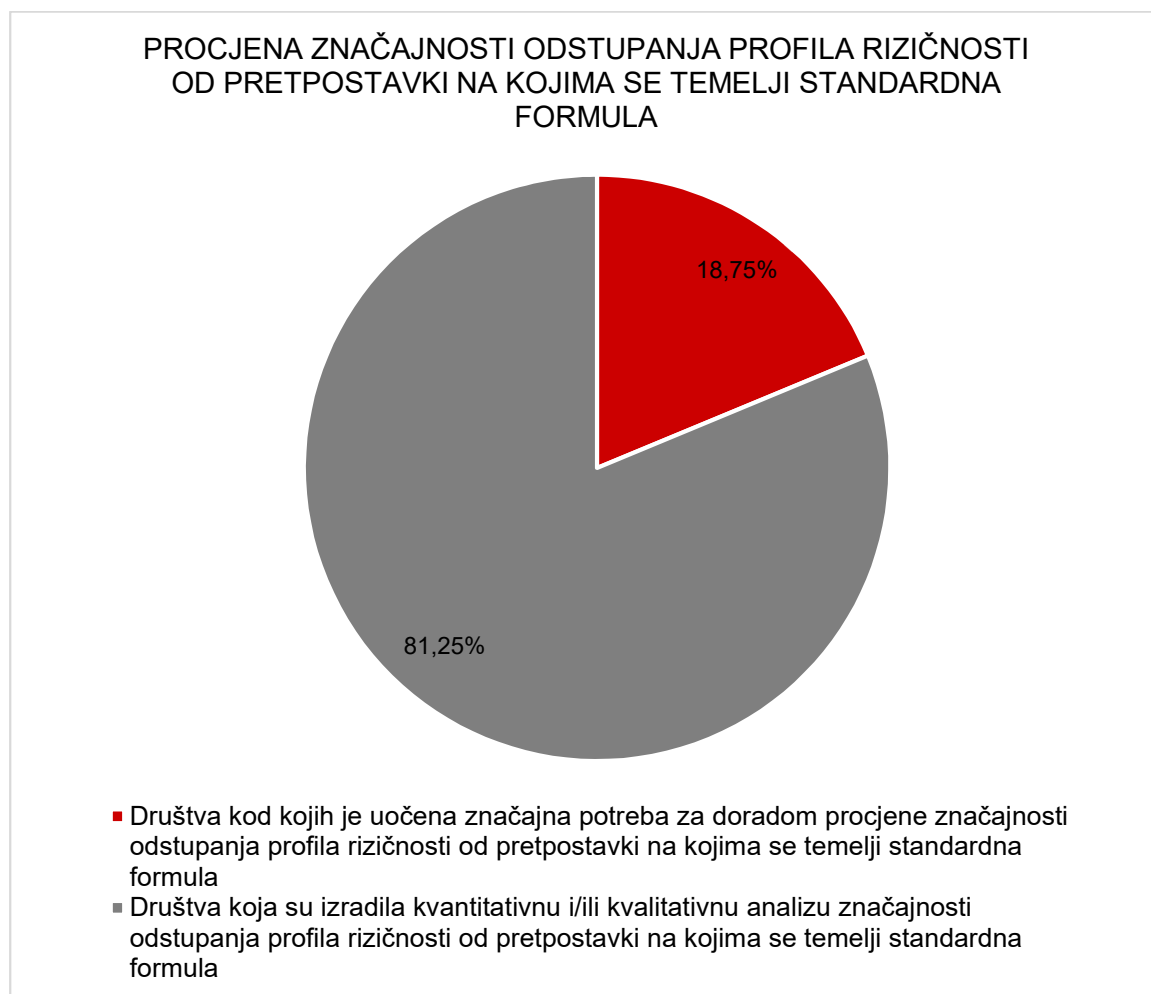
Analiza ORSA izvješća pokazuje da je većina društava izradila procjenu razlika između profila rizičnosti i pretpostavki na kojima se temelji izračun SCR-a.

Nadalje, analiza je pokazala da društva kratko i neadekvatno navode razloge prikladnosti standardne formule. Često se fokusiraju na to zašto je standardna formula prikladna, a ne na pojašnjenje razlika između profila rizičnosti društva i pretpostavki na kojima se temelji izračun SCR-a.

Hanfa očekuje od društava da demonstriraju kako su svjesna navedenih razlika kroz raspravu o njima.

Samo nekoliko društava definiralo je kvantitativne pragove za značajne razlike izražene kao proporcija SCR-a, većina društava koristila je kvalitativnu analizu, dok je za tri društva (18,75 % svih društava) uočena značajna potreba za doradom procjene značajnosti odstupanja profila rizičnosti od pretpostavki na kojima se temelji standardna formula (grafikon 4.)

Grafikon 4.

PREPORUKE HANFE

Društva bi trebala procijeniti odstupa li njihov profil rizičnosti od pretpostavki na kojima se temelji izračun SCR-a i jesu li ta odstupanja značajna.

Ako nakon provedene procjene odstupanja nisu evidentirana ili nisu značajna, preporuka je da društva navedu kvalitativnu procjenu unutar ORSA izvješća.

U slučaju kada je odstupanje značajno, Hanfa očekuje da društva izrade procjenu odstupanja i utjecaj na kapitalne zahtjeve. Naime, u takvom slučaju potrebno je izraditi i kvalitativnu i kvantitativnu procjenu.

Također, u slučaju značajnog odstupanja preporuka je da društva procijene je li potrebno izraditi vlastiti (djelomični) interni model.

Hanfa smatra da bi procjena društava trebala uključiti usporedbu između analize profila rizičnosti i modula rizika specificiranih u standardnoj formuli.

Procjena bi također trebala uključiti usporedbu metoda korištenih u standardnoj formuli i metoda prikladnih na temelju profila rizičnosti. Primjerice, društva mogu analizirati odstupanja od pretpostavki standardne formule, pretpostavki distribucije rizika i korelacije modula rizika.

Društva trebaju procijeniti i one rizike koji nisu uključeni u standardnu formulu, odrediti njihovu značajnost te odrediti dodatan kapital potreban za njihovo pokriće (primjerice, reputacijski rizik, strateški rizik, rizik zaraze, rizik likvidnosti i dr.).

Ako društva procijene da standardna formula u potpunosti odgovara njihovom profilu rizičnosti, važno je da takva tvrdnja bude prikladno argumentirana.

Hanfa ističe da, ako su društva u mogućnosti procijeniti kada je potrebna kvantitativna procjena, bilo bi prikladno da navedu i definiraju što znači značajna razlika. Navedeno se može provesti uvođenjem limita iznosa, kao dio proporcije SCR-a ili kapitalnih zahtjeva za individualni rizik.

6. PROCJENA KONTINUIRANE USKLAĐENOSTI S REGULATORNIM KAPITALNIM ZAHTJEVIMA I ZAHTJEVIMA U VEZI S TEHNIČKIM PRIČUVAMA

Iz ORSA izvješća treba biti vidljivo da je usklađenost s kapitalnim zahtjevima i tehničkim pričuvama kontinuirana. Pojam „kontinuirano“ odražava zahtjev za prospektivnom analizom i činjenicu da se od društava očekuje uspostavljanje cjelovitog procesa praćenja usklađenosti. Ta procjena trebala bi omogućiti društvima da otkriju uvjete pod kojima postoji rizik ugrožavanja kapitalne pozicije ili nesigurnosti povezane s izračunom tehničkih pričuva.

Ako društva uoče mogućnost nastanka rizika neusklađenosti s kapitalnim zahtjevima i tehničkim pričuvama, preporuka je Hanfe da navedu koje su kontrole i procesi uvedeni kako bi se mogući rizik smanjio na minimalnu razinu. U takvim situacijama društva trebaju navesti moguća rješenja i analize koje provode.

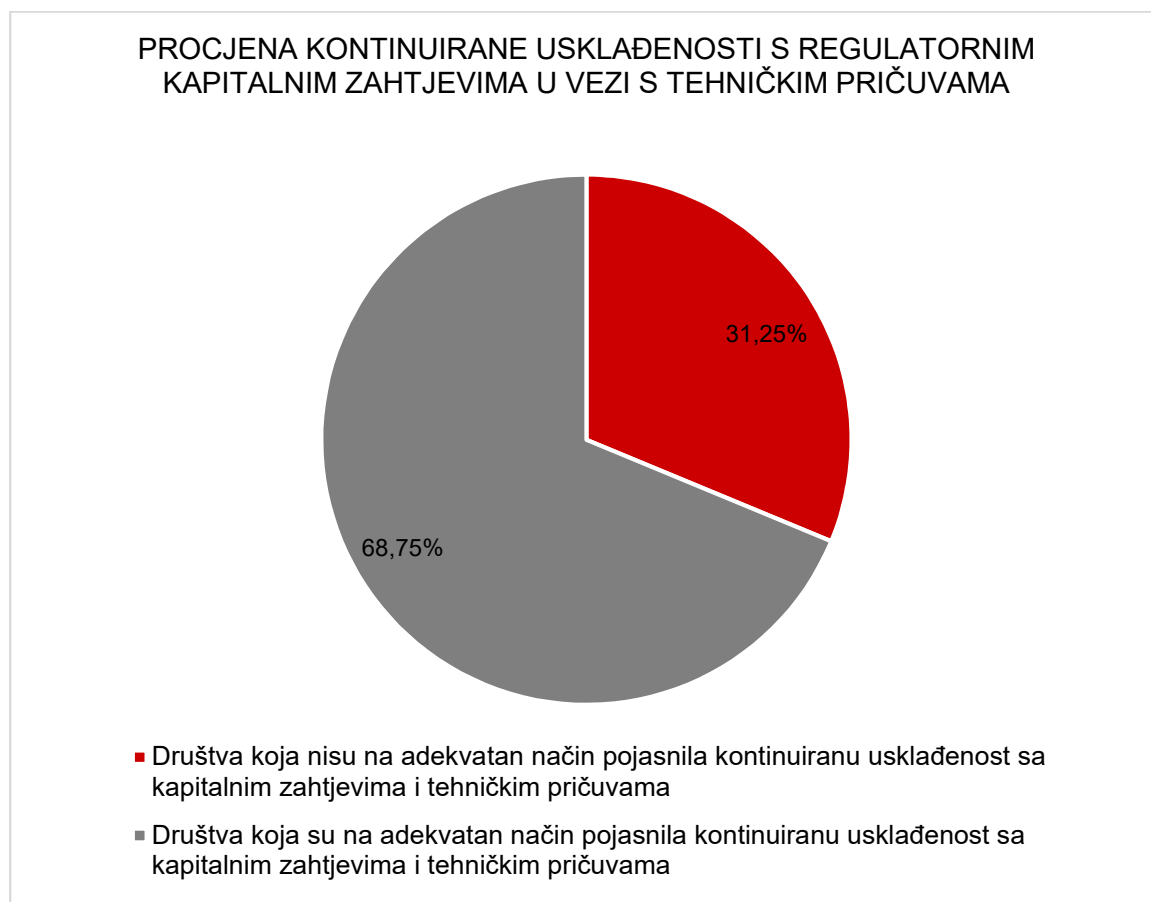
Metode koje se koriste za procjenu kontinuirane usklađenosti trebaju obuhvatiti i osnovni i za društva nepovoljni scenarij događaja. Kvalitetna provedba testiranja otpornosti na stres koje simulira višestruke scenarije ključni je alat za upravljanje rizicima, koji omogućuje provođenje procjene rizika i potreba solventnosti u budućnosti.

ANALIZA HANFE

Analizom ORSA izvješća utvrđeno je da pojedina društva ne procjenjuju na adekvatan način usklađenost s kapitalnim zahtjevima i zahtjevima u vezi s tehničkim pričuvama. Naime, uočeno je da je većina društava procijenila svoju usklađenost sa SCR-om i minimalnim potrebnim kapitalom (dalje u tekstu: MCR-om) korištenjem vremenskog perioda kao za UPS (od tri do pet godina), ali navedeno nije na zadovoljavajući način pojašnjeno.

Analizom ORSA izvješća uočeno je da pet društava (31,25 % svih društava) nije na adekvatan način pojasnilo kontinuiranu usklađenost s kapitalnim zahtjevima i tehničkim pričuvama. Iz tog razloga Hanfa u nastavku daje preporuke kako bi društva unaprijedila svoje pojašnjenje usklađenosti (grafikon 5.).

Grafikon 5.

PREPORUKA HANFE

Društva trebaju navesti da su usklađena sa Zakonom o osiguranju i Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2015/35 kod izračuna regulatornog kapitalnog zahtjeva te da koriste adekvatne metode i modele za kontinuiranu usklađenost s pretpostavkama za izračun tehničkih pričuva u planiranom razdoblju.

Preporuka je Hanfe da društva izrade kvantitativni prikaz procjene kontinuirane usklađenosti s regulatornim kapitalnim zahtjevima i zahtjevima u vezi s tehničkim pričuvama društva za plansko razdoblje te da ga kvalitativno pojasne.

Društva ujedno trebaju osigurati da aktuarska funkcija procijeni koji su potencijalni rizici povezani s izračunom tehničkih pričuva.

Važno je napomenuti da ORSA izvješće treba jasno ukazati na razvoj SCR-a, MCR-a, vlastitih sredstva i tehničkih pričuva.

Društva trebaju uzeti u obzir sve događaje koji imaju utjecaj na vlastita sredstva, primjerice, očekivane dividende, bonuse, promjene u podređenim zajmovima i druge mjere.

6.1. IZRADA PROJEKCIJA

Hanfa napominje da se od društava očekuje da izrade i prikažu minimalno sljedeće:

- projekcije SCR-a
- projekcije MCR-a
- projekcije vlastitih sredstava
- projekcije tehničkih pričuva.

Sve projekcije trebaju obuhvaćati razdoblje poslovnog planiranja od tri do pet godina. Projekcije bi trebale uzeti u obzir i odražavati moguće buduće značajne promjene u profilu rizičnosti društva. Bitno je naglasiti da navedene procjene nisu samo ponovni izračun SCR-a, već društvima služe kao dokaz da su dovoljno kapitalizirana kako bi se mogla nositi s mogućim promjenama u svom profilu rizičnosti. Promjene u profilu rizičnosti trebaju se razmatrati i pod očekivanim scenarijima i pod scenarijima u uvjetima stresa.

Što se tiče duljine razdoblja poslovnog planiranja odnosno razdoblja za koje se izrađuju projekcije, očekuje se da se ono poklapa s razdobljem procjene ukupnih potreba solventnosti.

Projekcije izrađene u sklopu ORSA izvješća trebaju biti realne i ostvarive za društva.

ANALIZA HANFE

Iako je analizom ORSA izvješća utvrđeno da je prikaz projekcija kapitalnih zahtjeva i vlastitih sredstava jedno od najuspješnije implementiranih područja te Hanfa pohvaljuje napore društava u navedenom području, ujedno je utvrđeno da su potrebna određena poboljšanja. Naime, kod tri društva (18,75 % svih društava) uočeno je da je potrebna dorada u sljedećim područjima (grafikon 6.):

- usporedba rezultata i projekcija
- prikaz projekcije ukupnih potreba solventnosti za cijelo razdoblje projekcije.

Grafikon 6.

PREPORUKE HANFE

Kod izrade projekcija preporuka je da društva izrade projekcije za sve ključne stavke svojeg poslovanja.

U nastavku Hanfa navodi primjer projekcije ulaganja. Kod izrade projekcije ulaganja preporuka je da društva obrate pozornost na:

- projekciju imovine kojom se ne trguje na uređenom tržištu, a posebno onu vrstu imovine koja se vrednuje alternativnim metodama
- tretman imovine koja dopijeva tijekom razdoblja za koje se izrađuju projekcije te pretpostavke reinvestiranja ili mogućnosti ponovnog ulaganja
- tretman ulaganja u nekretnine s obzirom na likvidnost takve vrste imovine i vrednovanje, posebno ako ona predstavlja značajnu izloženost, bilo u apsolutnim ili relativnim vrijednostima.

Kod izrade projekcija također se preporuča da društva izrade projekcije prema vlastitom profilu rizičnosti i s obzirom na vlastito poslovanje.

Preporuka je da društva naprave retroaktivno testiranje (engl. *back-testing*) vlastitih projekcija, u kojem je potrebno usporediti projekcije koje su izradila u prethodnom razdoblju s ostvarenim rezultatima kako bi se utvrdilo koliko su projekcije bile realne.

7. UKLJUČENOST UPRAVE, KLJUČNIH FUNKCIJA I ORSA REZULTATA U STRATEŠKO ODLUČIVANJE

Društva su dužna voditi računa o tome da ORSA proces bude ugrađen u organizacijsku strukturu na način da bude vidljiva odgovornost za različite faze, kao i postupci provedbe ORSA procesa, koordinacija i posebno način na koji je proces odlučivanja formaliziran unutar društva.

Zatim, ORSA izvješće treba pružiti uvid u to koje su ključne funkcije i resursi uključeni u proces te kako je ORSA integrirana u sustav upravljanja rizicima u društvima.

ORSA izvješće također treba sadržavati podatak o tome kojim će se zaposlenicima priopćiti rezultati ORSA procesa te na koji način.

Iz ORSA izvješća trebao bi biti vidljivo kako je poslovni model društava uključen u ORSA-u te utjecaj poslovnog modela na strateško planiranje društva koje traje od tri do pet godina i djelovanje na procjenu značajnih rizika.

Isto tako, trebalo bi biti evidentno kako je uprava društava uključena tijekom ORSA procesa te kako društva osiguravaju da rezultati ORSA-e uđu u proces odlučivanja uprave.

Pored navedenog, uprava društava bi trebala odobriti sljedeće:

- ORSA politike i svaku daljnju reviziju
- procjenu rizika
- scenarije i testove otpornosti na stres
- UPS
- ORSA rezultate
- ORSA (nadzorno) izvješće
- ORSA provedbu rezultata
- ORSA komunikaciju s relevantnim osobama.

Uprava društva u ORSA procesu osigurava dugoročno planiranje i strateško upravljanje, što dovodi do rasta i razvoja društava u cjelini.

ANALIZA HANFE

Analiza ORSA izvješća ukazala je na nedovoljnu uključenost uprave društava u ORSA proces. Naime, iz ORSA izvješća često nije vidljivo na koji je način uprava uključena, koje su mjere i potezi koje uprava provodi te na koji način donosi odluke.

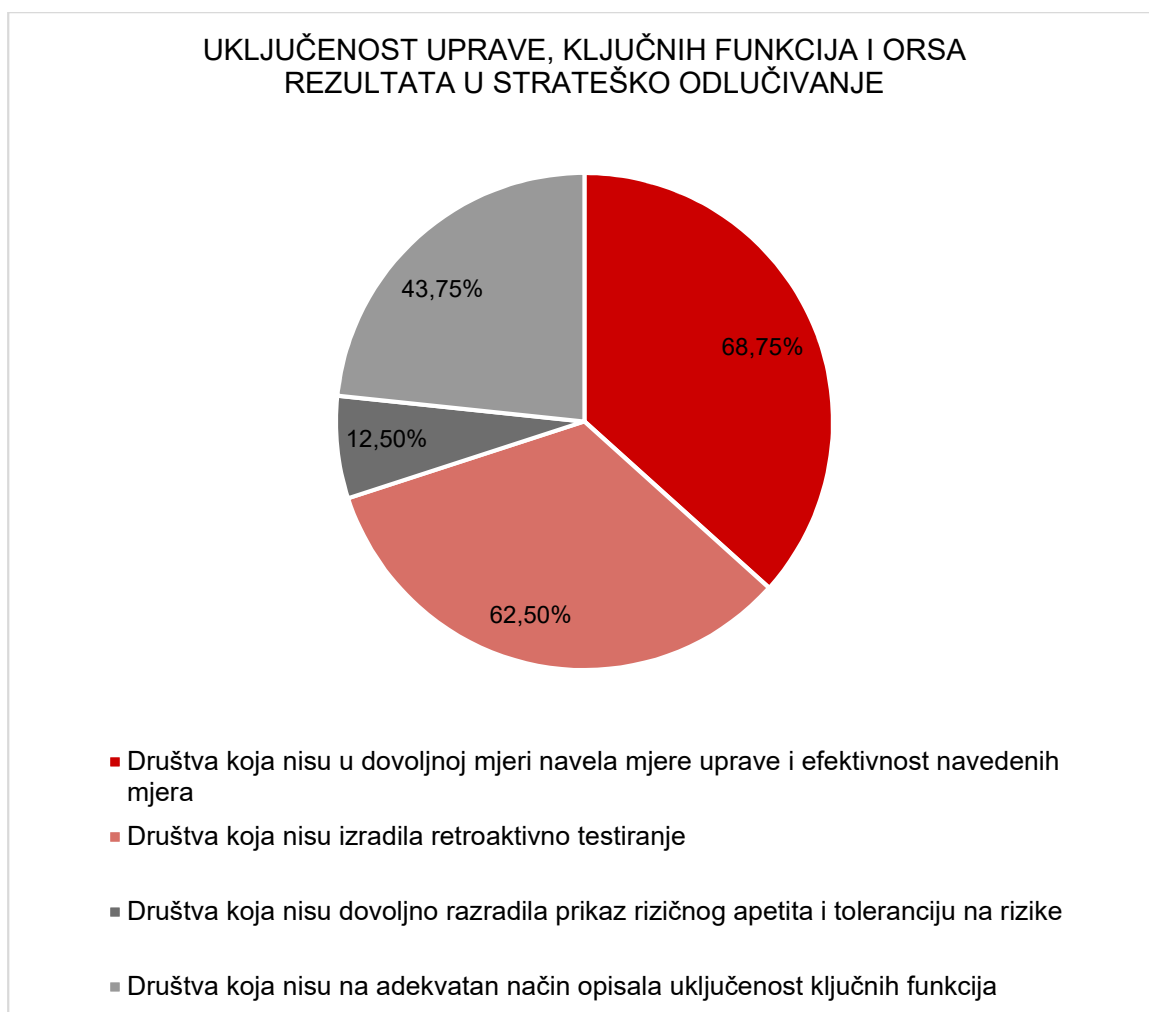
Kod 11 društava (68,75 % svih društava) vidljiv je nedostatak mjera uprave i učinkovitosti navedenih mjera u vezi s rizicima, strateškim planovima i rezultatima ORSA procesa te uključenosti uprave (grafikon 7.).

Nadalje, kod deset društava (62,5 % svih društava) uočeno je da nedostaje retroaktivno testiranje (grafikon 7.). Retroaktivno testiranje prikaz je usporedbe projiciranih iznosa u ORSA-i provedenoj i dokumentiranoj u određenoj godini s rezultatima konačnog izračuna odnosno ostvarenim rezultatima kako bi se procijenila kvaliteta projekcija te dala obrazloženja u slučaju značajnih odstupanja.

Također, kod dva društva (12,5 % svih društava) uočeno je da nije dovoljno razrađen prikaz sklonosti preuzimanju rizika i tolerancije na rizike (grafikon 7.).

Nadalje, kod sedam društava (43,75 % svih društava) uočeno je da nije na adekvatan način opisana uključenost ključnih funkcija (grafikon 7.).

Grafikon 7.

PREPORUKE HANFE U VEZI S UPRAVOM DRUŠTVA

Uprava društva odgovorna je za poslovnu strategiju društva i sustav upravljanja rizicima. Uprava treba preuzeti ključnu ulogu u cjelokupnom ORSA procesu kao sastavnom dijelu sustava upravljanja i poslovanja društva. U tu svrhu ona treba imati aktivnu ulogu u usmjeravanju te utvrđivanju načina izrade procjene i preispitivanja rezultata postupka ORSA-e, a treba i uzeti u obzir minimalno sljedeće preporuke:

- navođenje načina na koji je definirana tolerancija na rizike i koja su ograničenja rizika definiranih u ORSA-i
- navođenje i pojašnjenje tolerancije rizika tijekom procesa poslovnog planiranja te povezanost tolerancije na rizik i poslovne strategije
- postavljanje jasnog i dovoljno robusnog okvira za upravljanje rizicima, koji će biti razmjerni veličini i složenosti društva te njegovo pojašnjenje
- identificiranje svih relevantnih i materijalnih rizika i rizika u nastajanju te njihovo pojašnjenje
- navođenje mjera za smanjenje rizika koji su identificirani
- navođenje i pojašnjenje jesu li provedena razmatranja ORSA-e koja su usmjerena na područja značajnog rizika te koji je njihov utjecaj na društvo
- navođenje promjena u profilu rizičnosti, usporedba s prethodnom procjenom i koji su razlozi za navedene promjene
- navođenje poboljšanja sustava upravljanja rizicima i ORSA procesa kako bi se omogućila bolja integracija između poslovnog planiranja i upravljanja rizicima u društvu
- navođenje svih relevantnih i pravovremenih informacija na dovoljno jasan način kako bi se omogućilo razmatranje i donošenje odluka
- provođenje retroaktivnog testiranja kako bi se uvidjela usporedba ostvarenog i planiranog.

PREPORUKE HANFE U VEZI S KLJUČNIM FUNKCIJAMA DRUŠTVA

Ključne funkcije trebaju biti uključene u ORSA proces, primjerice na način da:

- funkcija upravljanja rizicima surađuje s funkcijama uključenima u ORSA proces (formalizirane procedure)
- funkcija upravljanja rizicima usko surađuje s aktuarskom funkcijom, osobito u vezi s procjenom kontinuirane usklađenosti s tehničkim pričuvama
- funkcija upravljanja rizicima pridonosi ORSA procesu s obzirom da izrađuje Registar (katalog) rizika te Izvješće o rizicima, odnosno ima ključnu ulogu u praćenju sustava upravljanja rizicima i profila rizičnosti društva u cjelini
- aktuarska funkcija pruža ulazne podatke o tome hoće li društva biti usklađena sa zahtjevima vezanim uz izračun tehničkih pričuva
- aktuarska funkcija identificira potencijalne rizike koji proizlaze iz nepouzdanosti izračuna
- aktuarska funkcija bude povezana s funkcijom upravljanja rizicima te s drugim funkcijama usko surađuje u vezi sa zadacima povezanim s ORSA procesom
- funkcija usklađenosti treba uzeti u obzir rezultate ORSA-e pri izradi plana usklađenosti
- funkcija usklađenosti mjeri ili provjerava jesu li rezultati prethodne usklađenosti u vezi s ORSA-om bili uzeti u obzir
- funkcija usklađenosti bude povezana s drugim funkcijama (s funkcijom upravljanja rizicima ili aktuarskom funkcijom za usklađenost sa zahtjevima tehničkih pričuva)
- funkcija usklađenosti pridonosi procjeni koja se odnosi na rizik usklađenosti i operativni rizik
- funkcija unutarnje revizije izrađuje neovisnu procjenu ORSA procesa i rezultata
- funkcija unutarnje revizije izvještava upravu o postupku i ishodu ORSA-e te prati aktivnosti utvrđene u izvješću.

8. ZAKLJUČAK

Dobar sustav upravljanja rizicima i kvalitetan ORSA proces osiguravaju društvima bolju identifikaciju, mjerenje, praćenje, upravljanje i izvještavanje o rizicima s kojima se suočavaju ili bi se mogla suočiti.

ORSA proces olakšava ranu identifikaciju rizika koji mogu proizaći iz postojeće poslovne strategije društva u nizu mogućih nepovoljnih scenarija, čime se omogućuje dovoljno rano razmatranje načina na koji se ti rizici mogu ublažiti ili možda spriječiti prilagodbama poslovne strategije društva, s obzirom na toleranciju rizika.

Društva trebaju procjenu ekonomskog kapitala (vlastitih potreba solventnosti) uzeti u obzir prilikom strateškog odlučivanja te ORSA treba biti alat upravi za donošenje/izmjenu strategije poslovanja i poslovnih odluka.

Društva ujedno trebaju osigurati da procjena ukupnih potreba solventnosti bude anticipativna (okrenuta budućnosti), uključujući prema potrebi srednjoročnu ili dugoročnu perspektivu. Zbog toga i društva sama trebaju pronalaziti nove izazove u cilju unaprjeđenja ORSA procesa, a samim time i poboljšanja ORSA izvješća.

Uprava ima ključnu ulogu u osiguravanju kvalitetne provedbe ORSA-e i uključivanju rezultata ORSA-e u proces planiranja poslovanja društva. Stoga se očekuje da uprava društva u potpunosti sudjeluje u temeljitim raspravama o rezultatima ORSA-e i da ih uzima u obzir pri donošenju odluka i izradi strategija, odnosno u upravljanju društva te da usmjerava društvo da kontinuirano poboljšava kvalitetu svoje ORSA-e na način koji najbolje omogućuje pravovremeno i utemeljeno donošenje odluka na razini uprave.

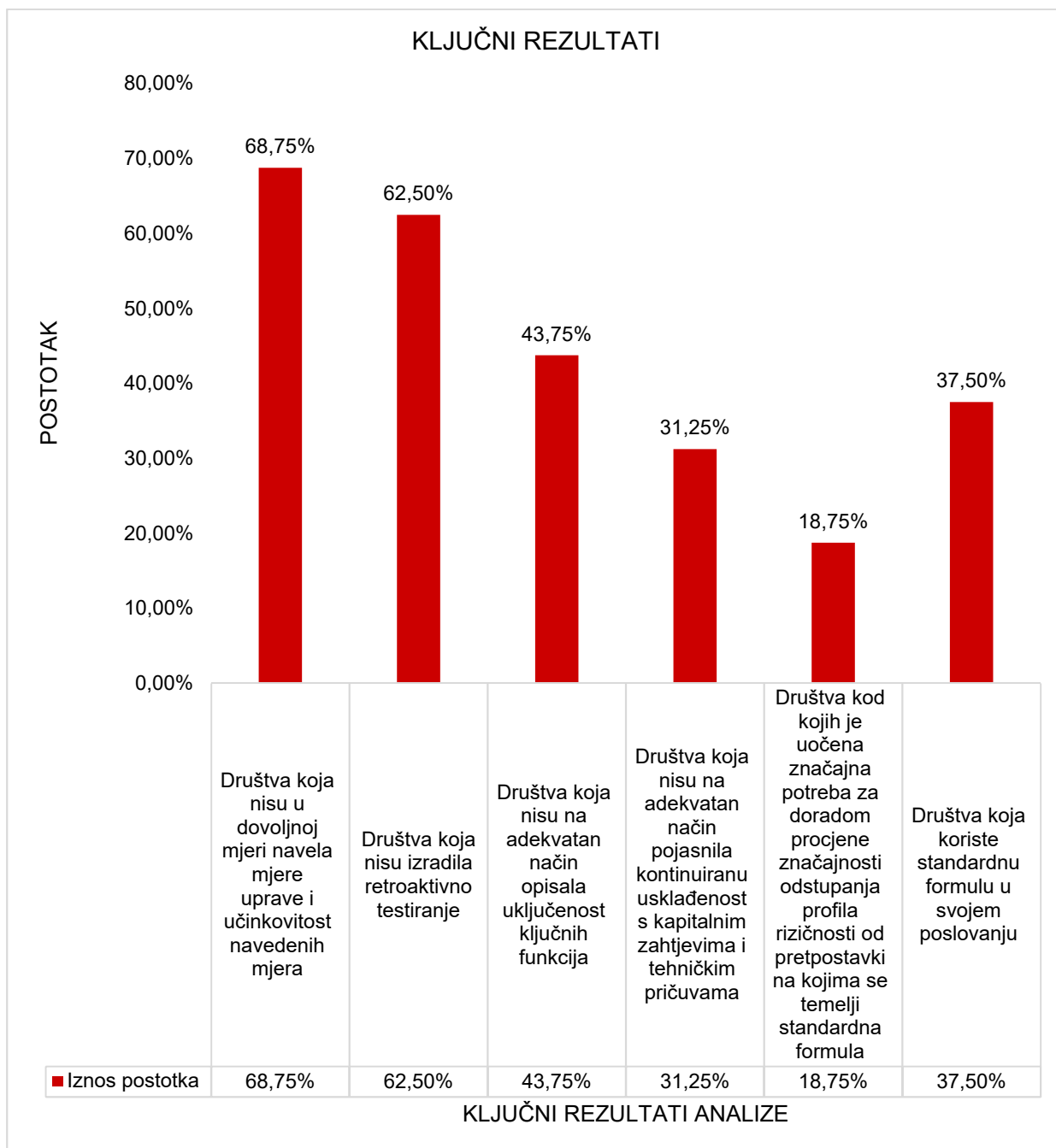
Također, jedan od ciljeva ORSA procesa jest i poticanje društava da preispitaju standardnu formulu za izračun SCR-a, odnosno da procjenu ekonomskog kapitala što više prilagode svojem profilu rizičnosti i okruženju u kojem posluju, a što ne znači da moraju razvijati interni model za izračun potrebnog solventnog kapitala.

Naime, profil rizičnosti društva ne mora nužno odgovarati postavkama na kojima se temelji standardna formula i stoga je navedeno potrebno preispitati u svjetlu vlastitog profila rizičnosti.

Hanfa će nastaviti suradnju s društvima te raditi na razvoju svijesti da ORSA izvješće nije isključivo nadzorno izvješće, nego je alat koji društvu pomaže u upravljanju rizicima.

U nastavku su navedeni ključni rezultati koji su prikupljeni analizom.

Grafikon 8.

S tim u vezi društva trebaju imati uspostavljen sustav poslovanja razmjerni prirodi, opsegu i složenosti rizika kojima su izložena i koji omogućava da primjereno utvrđuju i procjenjuju rizike s kojima se suočavaju kratkoročno i dugoročno te kojima su izložena ili bi mogla biti izložena.

ORSA izvješće nije isključivo nadzorno izvješće, nego je alat i proces sustava upravljanja rizicima. ORSA proces kontinuirana je nadogradnja sustava upravljanja rizicima. Iz ORSA izvješća treba biti vidljiv značaj ORSA procesa u društvu. U izvješću trebaju biti obuhvaćeni svi ključni rizici te objašnjen način na koji društva njima upravljaju.

RJEČNIK

U nastavku se nalazi rječnik ključnih riječi korištenih u ovom izvještaju.

Pojam	Značenje
<i>ANALIZA OSJETLJIVOSTI</i>	Simulacija koja testira robusnost veze između različitih faktora ili projekcija kroz različite promjene u osnovnim pretpostavkama, razmatra se utjecaj jednog ili više manjih pomaka u pojedinim faktorima rizika
<i>ANALIZA SCENARIJA</i>	Simulacija seta parametara – povijesni scenariji, hipotetski scenariji i jednokratni događaji koje društva provode u sklopu testiranja otpornosti na stres
<i>“BACK TESTING”</i>	Prikaz usporedbe projiciranih iznosa u ORSA-i provedenoj i dokumentiranoj u određenoj godini s rezultatima konačnog izračuna kako bi se procijenila kvaliteta projekcija te obrazloženja u slučaju značajnih odstupanja
<i>MCR</i>	Minimalni potrebni kapital
<i>OBRNUTI TEST OTPORNOSTI NA STRES</i>	Test otpornosti na stres dizajniran od strane društva u kojem se identificiraju scenariji/okolnosti koje mogu biti prijetnja solventnosti društva
<i>ORSA</i>	Vlastita procjena rizika i solventnosti
<i>ORSA IZVJEŠĆE</i>	Pisani dokument o radnjama unutar ORSA procesa
<i>ORSA PROCES</i>	Vlastita procjena rizika unutar cjelokupnog sustava upravljanja društva
<i>SCR</i>	Potrebni solventni kapital (regulatorni kapitalni zahtjev)
<i>STANDARDNA FORMULA</i>	Formula za izračun potrebnog solventnog kapitala
<i>TEST OTPORNOSTI NA STRES</i>	Tip scenarija gdje se koriste značajne promjene u parametrima koje mogu čak biti i ekstremne
<i>UPS</i>	Ukupne potrebe solventnosti

Sadržaj grafikona

Grafikon 1.	13
Grafikon 2.	17
Grafikon 3.	23
Grafikon 4.	28
Grafikon 5.	31
Grafikon 6.	34
Grafikon 7.	36
Grafikon 8.	40

